

Warszawa, 30 maja 2016 r.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

ul. Nowy Świat 33
00-029 Warszawa

Pan

Paweł Szalamacha

Minister Finansów

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

w nawiązaniu do pisma z dnia 18 maja 2016 r. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (**ZPP**) niniejszym przedstawia stanowisko zawierające szczegółowe uwagi do projektu z dnia 11 kwietnia 2016 r. ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (numer wykazu prac legislacyjnych: UC54, **Projekt**).

1. Przepis art. 2 pkt 7 – definicja „jednostki zainteresowania publicznego”

Projekt ma na celu przeniesienie do polskiego porządku prawnego rozwiązań przewidzianych w Dyrektywie PE i Rady 2014/56/UE (**Dyrektywa**) z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE ws. ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (**Dyrektywa 2006**), a także doprecyzowanie rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (**Rozporządzenie**).

Projekt w obecnym brzmieniu za jednostki zainteresowania publicznego (**JZP**) uznaje podmioty będące emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, objęte obowiązkiem badania ustawowego oraz różnego rodzaju podmioty prowadzące działalność finansową.

Polska nie korzysta więc z możliwości uznania za JZP również innych podmiotów ważnych dla gospodarki z uwagi na charakter prowadzonej działalności bądź ich wielkość, mimo, iż możliwość taką wprost przewiduje art. 2 pkt 13 Dyrektywy 2006, zgodnie z którym za JZP uznaje się „jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie jako jednostki interesu publicznego, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej przez nie działalności, ich wielkość lub liczbę zatrudnionych pracowników”.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezysi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email: biuro@zpp.net.pl, tel: 22 826 08 31, www.zpp.net.pl

ZPP wskazywał już w piśmie z 18 maja 2016 r., iż rozwiązanie zaproponowane przez Ministra Finansów w powyższym zakresie należy ocenić krytycznie. Przede wszystkim, powoduje ono, iż nie będą mogły być zrealizowane cele ustawodawcy wspólnotowego, tj. zwiększenie transparentności na rynku audytu w odniesieniu do wszystkich istotnych rynkowo podmiotów, czy nawet szerzej – podmiotów istotnych na gruncie interesu społecznego.

ZPP nie widzi bowiem podstaw, aby dyskryminować w zakresie poziomu bezpieczeństwa gospodarczego wynikającego z gwarancji niezależności audytora kontrahentów dużych podmiotów, które nie spełniają – skądinąd bardzo wąskiej – definicji JZP przewidzianej w Projekcie. Analizując przepisy Projektu należy bowiem mieć na uwadze cele ich wprowadzenia leżące u podstaw regulacji wspólnotowych, tj. Dyrektywy i Rozporządzenia. Celem nadrzędnym jest ochrona stabilności rynku środkami prawnymi, tj. poprzez wprowadzenie regulacji ograniczających ryzyko utraty wiarygodności dostępnych publicznie sprawozdań finansowych czyli podstawowych dokumentów, którymi kierują się kontrahenci, inwestorzy i potencjalni kredytodawcy danej jednostki. Najistotniejszą, w ocenie ZPP, gwarancją wspomnianej wiarygodności jest zapewnienie wysokiego poziomu badania sprawozdań finansowych poprzez surowe regulacje m.in. w zakresie niezależności audytora jako podmiotu potwierdzającego, iż dane finansowe zaprezentowane przez jednostkę są rzetelne. W ocenie ZPP, ochrona interesu publicznego wymaga, aby zmiany (w tym również zaproponowane poniżej) dotyczące zasad audytu JZP rozszerzyć na pozostałe jednostki, które spełniają zaproponowane poniżej kryteria co do wielkości lub znaczenia publicznego. Jednocześnie, dla pełniejszego uszczelnienia systemu należy wskazać, iż za JZP uznaje się również jednostkę, której podmiot powiązany spełnia którekolwiek z pozostałych kryteriów dla JZP, przy czym ZPP rekomenduje odwołanie się do definicji podmiotu powiązanego znanej na gruncie ustaw podatkowych.

Warto zauważyć, że podobne uwagi, dotyczące konieczności zapewnienia spójności systemowej definicji przyjmowanych w art. 2 Projektu, w tym „jednostki zainteresowania publicznego” oraz ich doprecyzowania, zgłasza w swym stanowisku Rządowe Centrum Legislacji¹.

Rozszerzenie zakresu definicji JZP zostało przyjęte także w ramach implementacji Dyrektywy i Rozporządzenia m.in. przez Hiszpanię.

ZPP proponuje, aby w definicji JZP po pkt j) dodać pkty k) – m) o następującym brzmieniu:

„k) podmioty, w którym Skarb Państwa posiada bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 25% praw głosu;

l) każdy podmiot, bez względu na jego formę prawną i miejsce siedziby, objęty obowiązkiem badania ustawowego, który w dwóch ostatnich latach obrotowych spełnił – w ujęciu skonsolidowanym - następujące warunki:

- *obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych kwoty 50 milionów euro oraz suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekraczająca równowartości w złotych kwoty 43 milionów euro, przeliczonych według kursu średniego ogłaszanego*

¹ Stanowisko do Projektu z dnia 12 maja 2016 r. przedstawione przez Rządowe Centrum Legislacji (RCL.DPG.550.16/2016, dostępne poprzez stronę podmiotową BIP RCL).

przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu każdego roku obrotowego właściwego dla określenia jego statusu, lub

- *zatrudnienie średnioroczne nie mniej niż 250 pracowników, w tym również na podstawie umowy cywilnoprawnej,*

m) jednostki, których podmiot powiązany w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych spełnia którekolwiek z kryteriów wskazanych w pkt a)-l) powyżej”.

ZPP pragnie zwrócić uwagę na art. 52 Dyrektywy 2006, zgodnie z którym Państwa członkowskie mogą wprowadzić bardziej rygorystyczne wymogi, chyba, że niniejsza dyrektywa przewiduje inaczej. Zaproponowane przez ZPP korekty do Projektu ustawy pozostają więc nie tylko w pełnej zgodności z europejskimi ramami omawianej regulacji, ale także przyczyniają się do pełniejszej realizacji celów Dyrektywy 2006.

2. Przepis art. 2 pkt 14 – definicja „sieci”

Mając na uwadze, iż Polska jest zobowiązana do wdrożenia rozwiązań przewidzianych w regulacjach europejskich w taki sposób, aby spełniały one cele i założenia ustawodawcy europejskiego, ZPP pragnie zauważyć, iż obecnie proponowane brzmienie definicji sieci budzi wątpliwości.

ZPP, mając świadomość wątpliwości co do ograniczonych – od strony formalnej – możliwości ingerencji ustawodawcy krajowego w definicję stworzoną na poziomie regulacji wspólnotowych, zwraca uwagę na brak precyzji w przekładzie definicji zawartej w art. 2 pkt 7 Dyrektywy 2006 do Projektu, a także na konieczność uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych mogących się pojawić np. w przypadku próby obejścia przedmiotowych regulacji przez grupę audytorsko-doradczą.

Zgodnie z powyższym przepisem Projektu za sieć uznaje się strukturę:

- do której należy biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, oraz
- której celem jest współpraca i podział zysków i kosztów, lub która posiada wspólnego właściciela, system kontroli bądź kierownictwo, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów.

Warto zwrócić uwagę na angielskojęzyczne brzmienie definicji „sieci” zawartej w Dyrektywie 2006, zgodnie z którym: *network means the larger structure:*

- *which is aimed at cooperation and to which a statutory auditor or an audit firm belongs, and*
- *which is clearly aimed at profit- or cost-sharing or shares common ownership, control or management, common quality-control policies and procedures, a common business strategy, the use of a common brand-name or a significant part of professional resources;*

Angielskie pojęcie „brand-name” zostało więc na język polski przełożone jako „nazwa”, co w ocenie ZPP prowadzi do zawężenia zakresu tego pojęcia do oznaczeń słownych w stosunku do użytego przez ustawodawcę wspólnotowego

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezisi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

wyrażenia „brand-name”, które w obrocie rozumie się powszechnie nie tylko jako nazwę, ale jako każde oznaczenie, w tym graficzne i słowno-graficzne. Z tego względu ZPP proponuje zastąpienie słowa „nazwa” w definicji słowem „oznaczenie”.

Powyższe korekty pozwolą w ocenie ZPP nie tylko lepiej spełnić cele regulacji europejskich, ale także wpłyną bezpośrednio na realizację zasad bezpośrednio w nich przewidzianych. Przepis art. 22 ust. 2 zdanie pierwsze Dyrektywy 2006 w brzmieniu nadanym Dyrektywą stanowi, że *„Biegły rewident lub firma audytorska nie przeprowadzają badania ustawowego, jeżeli istnieje jakiekolwiek zagrożenie wystąpienia kontroli własnej działalności, interesu własnego, występowania w czyimś interesie, zażyłości lub zastraszania, spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy:*

— biegłym rewidentem, firmą audytorską, jej siecią czy jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania ustawowego a badaną jednostką, w wyniku którego obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia, przy uwzględnieniu zastosowanych zabezpieczeń, mogłaby wywnioskować, że niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona.” Wspomniane w przywołanym przepisie zagrożenie niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej może w sposób oczywisty wynikać z interesów gospodarczych podmiotów z sieci, do której należy audytor związanych przykładowo ze świadczeniem na rzecz jednostki badanej usług innych niż bezpośrednio związane z audytem. Z tego względu zapewnienie przejrzystości działalności audytora wymaga szczególnie precyzyjnego sformułowania definicji „sieci”, tak aby jej obejście poprzez tworzenie sztucznych konstrukcji kapitałowych / kontraktowych było niemożliwe lub co najmniej nieopłacalne.

3. Przepis art. 40 ust. 2 – ograniczenie wysokości odszkodowania

ZPP stanowczo sprzeciwia się ustawowemu ograniczeniu kwoty odszkodowania z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych za szkodę spowodowaną ich działaniem lub zaniechaniem. Fakt wprowadzenia propozycji takiego ograniczenia należy uznać za działanie wbrew interesowi publicznemu, a także na szkodę przedsiębiorców. Konsekwencją wprowadzenia analizowanej regulacji będzie podważenie zaufania przedsiębiorców do państwa i stanowionego przez nie prawa, w imię nieuzasadnionego uprzywilejowania biegłych rewidentów i firm audytorskich – w braku w/w przepisu odpowiedzialiby oni na zasadach ogólnych prawa cywilnego dla obrotu profesjonalnego czyli bez ograniczeń.

4. Przepis art. 67 oraz art. 79 – sankcje za naruszenie ustawy lub Rozporządzenia

Skuteczność wdrożenia rozwiązań zabezpieczających zachowanie niezależności audytora, w szczególności zakazujących świadczenia usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych wymaga odpowiedniego zabezpieczenia w postaci sankcji za naruszenie w/w zakazów.

Sankcją przewidzianą w Dyrektywie oraz w Projekcie jest kara pieniężna, co należy ocenić pozytywnie. ZPP zwraca jednakże uwagę, iż przewidziane w art. 79 ust. 9 i 10 ograniczenie wysokości kary do 250.000 PLN sprawi, iż kara nie będzie skutecznym środkiem przeciwdziałania nadużyciom. Mogą zdarzyć się bowiem przypadki, że wymierzenie sankcji nawet w maksymalnej wysokości nie będzie wystarczająco dolegliwe, by skutecznie odstraszyć od naruszania przepisów ustawy. Tymczasem, zgodnie z pkt 16 preambuły Dyrektywy *„właściwe organy powinny mieć możliwość nakładania administracyjnych kar pieniężnych, które są rzeczywiście odstraszające, na przykład do*

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezysi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

kwoty jednego miliona lub więcej w przypadku osób fizycznych oraz do określonej wartości procentowej całkowitych rocznych obrotów w poprzednim roku obrotowym w przypadku osób prawnych lub innych jednostek.”

W ocenie ZPP, zasadne jest podwyższenie limitu kary pieniężnej do kwoty 10.000.000 PLN (1.000.000 PLN w przypadku odpowiedzialności osób fizycznych). Postuluje się również kalkulację podstawowego wymiaru kary tj. 10% przychodów, na podstawie przychodów ze wszystkich rodzajów działalności, wszystkich polskich spółek z sieci audytorskiej, nie tylko z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Powinno to przyczynić się do urealnienia poziomu kary pieniężnej, czyli do zabezpieczenia jej funkcji prewencyjnej, szczególnie, że zgodnie z danymi UOKiK za lata 2009-2013 średnia cena audytu dla indeksu WIG20 wynosiła 775–981.000 PLN, mWIG40: 236–266.000 PLN, a dla sWIG80: 165–187.000 PLN. Te wartości wyraźnie wskazują na to, że ograniczenie kary do wysokości 250.000 PLN sprawi, że kara może stać się jedynie elementem kalkulacji kosztu badania sprawozdania finansowego, a tym samym jej funkcja prewencyjna nie zostanie spełniona.

Jednocześnie, ZPP zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia sankcji również dla podmiotów powiązanych z podmiotem uprawnionym oraz podmiotów z jego sieci. W związku z powyższym ZPP proponuje, aby art. 79 ust. 1 otrzymał następujące brzmienie:

„Art. 79. 1. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z sieci podmiotu uprawnionego może zostać ukarany karą administracyjną za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.

Przepisy art. 79 ust. 3-5 powinny otrzymać następujące brzmienie:

3. *Karami administracyjnymi są:*

- 1) *kara pieniężna;*
- 2) *zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3;*
- 3) *zakaz pełnienia funkcji członka organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego w podmiotach, o których mowa w ust. 1 przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat;*
- 4) *skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.*

4. *Na członków organu zarządzającego lub nadzorczego jednego z podmiotów, o których mowa w ust. 1 oraz na mających wpływ na wynik badania członków zespołu wykonującego badanie oraz osoby z nimi powiązane, niebędących biegłymi rewidentami, a także na osoby mające wpływ na rezultat świadczenia usług innych niż badanie sprawozdań finansowych bądź usług bezpośrednio z nimi powiązanych za naruszenia, o których mowa w ust. 1, może zostać nałożona kara, o której mowa w ust. 3 pkt 1 lub 3.*

5. *Nakładając jedną z kar, o których mowa w ust. 3, organ postanawia również o podaniu do publicznej wiadomości opisu naruszenia popełnionego przez jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 oraz danych identyfikujących te podmioty lub osoby, o których mowa w ust. 4, jeżeli środek ten nie będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, nie będzie stanowił zagrożenia dla stabilności rynków finansowych*

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezesi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email: biuro@zpp.net.pl, tel: 22 826 08 31, www.zpp.net.pl

ani nie zagrozi prowadzonemu postępowaniu administracyjnemu oraz nie wyrządzi niewspółmiernej szkody stronie. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane było badanie. Publikacja zamieszczana jest na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego w wykazie, o którym mowa w ust. 20.

Przepisy art. 79 ust. 7 do 12 powinny otrzymać następujące brzmienie:

7. Kary, o których mowa w ust. 3 w odniesieniu do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz członków organu zarządzającego lub nadzorczego tego podmiotu nakłada Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

8. Kary, o których mowa w ust. 3 w odniesieniu do podmiotu powiązanego z podmiotem uprawnionym, podmiotu z sieci podmiotu uprawnionego oraz członków organu zarządzającego lub nadzorczego takich podmiotów, a także osoby mające wpływ na rezultat świadczenia usług innych niż badanie sprawozdań finansowych bądź usług bezpośrednio z nimi powiązanych nakłada Komisja Nadzoru Audytowego.

9. Kara pieniężna nakładana na jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez ten podmiot w poprzednim roku obrotowym, a jeżeli podmiot ten działa w sieci – 10% przychodów osiągniętych przez wszystkie podmioty z sieci mające siedzibę w Polsce. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 nie osiągnął przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, kara może być nałożona do wysokości 10 000 000 zł.

10. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w ust. 4, nie może przekraczać 1 000 000 zł.

11. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na jeden podmiotów, o których mowa w ust. 1 lub osoby, o których mowa w ust. 4 uwzględnia się w szczególności:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) stopień winy;
- 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów;
- 4) stopień współpracy odpowiednio z Krajową Radą Biegłych Rewidentów lub Komisją Nadzoru Audytowego;
- 5) dotychczasowe popełnione naruszenia.

12. Wykonanie kar, o których mowa ust. 3 pkt 2-4, orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Przepis art. 79 ust. 21 powinien otrzymać następujące brzmienie:

21. Niezwłocznie po zakończeniu postępowania administracyjnego Krajowa Rada Biegłych Rewidentów oraz Komisja Nadzoru Audytowego aktualizują zamieszczany na swoich stronach internetowych wykaz zawierający informacje na temat naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2015 dokonanych przez jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 lub osoby, o których mowa w ust. 4, i kar nałożonych za te naruszenia. Wykaz pozostaje na stronie internetowej co najmniej przez 5 lat od daty uprawomocnienia się decyzji ostatecznej."

Konsekwencją wprowadzenia odpowiedzialności podmiotów powiązanych z podmiotem uprawnionym oraz podmiotów z jego sieci powinno być, w ocenie ZPP rozszerzenie składu Komisji Nadzoru Audytowego o przedstawicieli samorządów zawodowych adwokatów, radców prawnych oraz doradców podatkowych.

Z tego względu, w art. 96 ust. 1 po pkt 6) ZPP proponuje dodać pkt 7)-9) w następującym brzmieniu:

- „7) przedstawiciel Krajowego Zjazdu Adwokatury;
- 8) przedstawiciel Krajowej Izby Radców Prawnych;
- 9) przedstawiciel Krajowej Izby Doradców Podatkowych”.

5. Przepis art. 133 ust. 2 oraz 134 – zakaz świadczenia usług zabronionych

Jak wspomniano w piśmie z 11 maja 2016 r., ZPP uznaje skorzystanie przez Polskę z opcji dopuszczenia świadczenia niektórych usług zabronionych przewidzianej w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia za nie tylko nieuzasadnione, ale wręcz za **szkodliwe z perspektywy interesu publicznego**. Wprowadzone zgodnie z w/w przepisem warunki pozwalające na odstępstwo od zakazu świadczenia usług zabronionych w żaden realny sposób nie zabezpieczają przed ryzykiem konfliktu interesów na poziomie sieci audytorsko-doradczej mogącego mieć wpływ na ocenę rzetelności sprawozdania finansowego jednostki. Za szczególnie wątpliwie należy uznać dopuszczenie świadczenia usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi, lit. a) ppkt (vii) – doradztwo podatkowe oraz lit. f)-usługi w zakresie wyceny. Ich potencjalny wpływ na niezależność audytora jest oczywisty.

Co więcej, ZPP pragnie zwrócić uwagę, że pkt 9 preambuły Rozporządzenia zawiera zastrzeżenie, mówiące o tym, że stosowanie opcji nie jest możliwe, jeżeli objęte nią usługi obejmują agresywne planowanie podatkowe. Projekt w art. 133 ust. 2 wdraża rejestr usług zabronionych stosując przewidzianą w art. 5 ust. 3 opcję. Projekt nie zawiera jednak w tym zakresie zastrzeżenia dotyczącego agresywnego planowania podatkowego, co również należy ocenić krytycznie.

W opinii ZPP, zasadne jest skorzystanie przez Polskę z możliwości rozszerzenia katalogu usług zabronionych, przewidzianej w art. 5 ust. 2 Rozporządzenia, zgodnie z którym Państwa członkowskie mogą zabronić świadczenia usług innych niż wymienione w art. 5 ust. 1, jeżeli uznają one, że takie usługi stanowią zagrożenie dla niezależności. Mając na uwadze, iż jakiegokolwiek związki gospodarcze wynikające ze świadczenia na rzecz jednostki badanej usług innych niż bezpośrednio związane z audytem przez sieć audytorską w każdym przypadku może potencjalnie stanowić zagrożenie dla niezależności, ZPP postuluje wprowadzenie całkowitego zakazu świadczenia przez biegłych rewidentów na rzecz jednostek badanych oraz jednostek z nimi powiązanych usług innych niż bezpośrednio związane z rewizją finansową. Realizacja powyższego postulatu wymaga:

- a) wykreślenia art. 133 i 134 w obecnym brzmieniu oraz
- b) nadania art. 133 następującego brzmienia:

„Art. 133. 1. Podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym, a także podmioty działające z tymi podmiotami w ramach jednej sieci nie świadczą na rzecz jednostki badanej przez dany podmiot uprawniony, podmiot

powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmioty działające z tymi podmiotami w ramach jednej sieci żadnych usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdania finansowego.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje w okresie objętym badaniem oraz w ciągu 3 lat od zakończenia badania.

3. W przypadku, gdy podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym, a także podmioty działające z tymi podmiotami w ramach jednej sieci świadczyły jakiejkolwiek usługi inne niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych na rzecz danej jednostki bądź jakiejkolwiek jednostki z nią powiązanej, podmioty te nie są uprawnione do badania sprawozdania finansowego jednostki za okres świadczenia usług, okres roku poprzedzającego świadczenie usług oraz do czasu przedawnienia zobowiązań powstających w okresie, którego dotyczyły usługi, nie krócej jednak niż w okresie 3 lat po zakończeniu świadczenia usług.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 i 3 stosuje się również do świadczenia usług na rzecz podmiotów powiązanych z jednostką badaną.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się również do badania sprawozdań finansowych oraz świadczenia usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych na rzecz jednostek nie będących jednostkami zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 7, ale podlegających obowiązkowi badania ustawowego oraz spełniających, w ujęciu skonsolidowanym, w dwóch ostatnich latach obrachunkowych następujące warunki:

- obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych kwoty 10 milionów euro oraz suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekraczająca równowartości w złotych kwoty 10 milionów euro, przeliczonych według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu każdego roku obrotowego właściwego dla określenia jego statusu lub
- zatrudnienie średnioroczne nie mniej niż 50 pracowników, w tym również na podstawie umowy cywilnoprawnej”.

ZPP zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia stosownych przepisów przejściowych regulujących zakaz łączenia świadczenia usług audytorskich i innych. Przepisy przejściowe mają na celu dostosowanie rynku do nowych regulacji, a także umożliwienie jednostkom zainteresowania publicznego takiego ułożenia ich relacji umownych, aby mogły swobodnie wybrać audytora.

ZPP proponuje następujące brzmienie przepisów przejściowych:

„Art...1. Zakaz świadczenia usług badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 133 ust. 3 dotyczy także sytuacji, gdy podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z jego sieci świadczy jakiejkolwiek usługi inne niż usługi rewizji finansowej na rzecz jednostki w okresie 3 lat przed dniem wejścia w życie ustawy.

2. Zakazu, o którym mowa w ust. 1 nie stosuje się w zakresie, w jakim podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z jego sieci zawarł z jednostką umowę o świadczenie usług rewizji finansowej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezisi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email: biuro@zpp.net.pl, tel: 22 826 08 31, www.zpp.net.pl

3. Wyłączenie zakazu, o którym mowa w ust. 2 dotyczy świadczenia usług rewizji finansowej w okresie do 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
4. Warunkiem zastosowania wyłączenia z zakazu świadczenia usług, o którym mowa w ust. 2 jest przekazanie przez podmiot uprawniony Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, szczegółowej informacji na temat usług świadczonych na rzecz danej jednostki w okresie 3 lat poprzedzających dzień wejścia w życie ustawy oraz o wynagrodzeniu uzyskanym z tytułu świadczenia tych usług.
5. Komisja Nadzoru Audytowego tworzy elektroniczny, powszechnie dostępny rejestr informacji, o których mowa w ust. 4. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje informacje przekazane w trybie ust. 4 niezwłocznie po ich przekazaniu.
6. Przepis art. 133 ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z jego sieci świadczył usługi rewizji finansowej na rzecz jednostki przed dniem wejścia w życie ustawy. Przepisy ust. 2, ust. 4-5 stosuje się odpowiednio. Wyłączenie zakazu świadczenia usług innych niż bezpośrednio związane z usługami rewizji finansowej dotyczy okresu do 6 miesięcy po dniu wejścia w życie ustawy.
7. Przepis ust. 6 nie uchybia przepisom Rozporządzenia."

ZPP podkreśla, iż skonstruowanie regulacji dotyczących niezależności w taki sposób, aby jednocześnie zakazywały one świadczenia usług audytorskich, w przypadku, gdy wcześniej audytor bądź podmiot z jego sieci świadczył jakiegokolwiek inne usługi (w szczególności usługi doradcze) oraz świadczenia tych innych usług, gdy wcześniej świadczone były usługi audytorskie jest jedyną realną gwarancją zachowania niezależności audytora.

6. Przepis art. 17 ust. 2 pkt b) Rozporządzenia – okres trwania zlecenia badania

Art. 17 ust. 2 lit b) Rozporządzenia przewiduje, iż państwa członkowskie mogą ustalić maksymalny okres trwania zlecenia krótszy niż dziesięć lat dla zleceń, o których mowa w ust. 1 akapit drugi. Zgodnie z art. 17 ust. 1 akapit drugi Rozporządzenia ani pierwsze zlecenie otrzymane przez danego biegłego rewidenta lub firmę audytorską ani pierwsze zlecenie łącznie z wszelkimi odnowionymi zleceniami nie może trwać dłużej niż dziesięć lat.

Zgodnie z art. 131 Projektu kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat. Polska skorzystała więc z możliwości skrócenia tzw. okresu rotacji jedynie w odniesieniu do kluczowego biegłego rewidenta, nie zaś w odniesieniu do firmy audytorskiej. ZPP ocenia powyższe rozwiązanie negatywnie. Dziesięcioletni okres rotacji w przypadku firmy audytorskiej w żaden sposób nie zabezpiecza przed powstaniem niepożądanego zażytości pomiędzy audytorem a jednostką badaną mogącej mieć wpływ na obiektywizm audytora.

ZPP postuluje wprowadzenie obowiązku rotacji firmy audytorskiej po maksymalnie 5 latach, a kluczowego biegłego rewidenta po maksymalnie 3 latach.

7. Naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 133 ust. 1 i 3 jako czyn nieuczciwej konkurencji

W ocenie ZPP, skuteczność regulacji w zakresie niezależności audytora może zostać istotnie zwiększona w przypadku uznania naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 133 ust. 1 i 3 za czyn nieuczciwej konkurencji. W tym

celu, ZPP postuluje dokonanie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Mając na uwadze wyżej wskazane niepokojące fakty, ZPP wnosi o pilne podjęcie odpowiednich działań mających na celu uwzględnienie w projekcie ustawy powyższego stanowiska.

z poważaniem

[Signature]
Cezary Kaźmierczak
Prezes zarządu

Marcin Nowacki

[Signature]
Wiceprezes zarządu

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezesi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email: biuro@zpp.net.pl, tel: 22 826 08 31, www.zpp.net.pl